

Commotie na de PAS-uitspraak. Vervolg.

Het lijkt alweer een eeuwigheid geleden dat op 29-5 de RvS uitspraak deed op de beroepen van WBdP en dat daarmee het Programma Aanpak Stikstof is 'gesneuveld', zoveel commotie is er na die tijd over die uitspraak geweest.

We hebben er al enkele nieuwsberichten aan besteed, maar we geven hier toch nog even een 'update'.

Daarbij zullen we geen aandacht besteden aan alle onzin-berichten die er de laatste tijd over zijn verschenen (bijv. de beweringen dat de landbouw helemaal niet de hoofdoorzaak is van de N-neerslag op de natuur). Er is bij de wetenschappelijke instituten genoeg informatie te krijgen over hoe het werkelijk zit.

Erisman

Een heel goede uitleg over het stikstofprobleem werd bijvoorbeeld gegeven door prof. Jan Willem Erisman, op radio 1: <https://www.nporadio1.nl/economie/18658-stikstofhysterie-is-prima-het-dwingt-tot-echte-keuzes>

Een quote uit deze uitzending: "Deze stikstofpaniek is het resultaat van keuzes die we eerder hebben gemaakt. Of eigenlijk niet hebben gemaakt: wij willen én de natuur beschermen én steeds meer economische groei. Er is wel voor gewaarschuwd voor deze realiteit, maar iedereen heeft gedacht: Ah dat lossen we wel weer op, we compenseren wel eens wat hier en daar.

Maar de uitspraak van de rechter is zo strikt, dat polderen werkt dus niet. En dat is ook wel goed: nu lopen we tegen een muur aan en moeten we harde actie ondernemen."

Van den Burg

Ook op Vroege Vogels radio was er prima uitleg, door onderzoeker Arnold van den Burg van BioSFeer.

Hij zet heel duidelijk uiteen waarom stikstof nu precies schadelijk is voor de natuur:

[https://download.omroep.nl/portal/radiomanager/rm3-radio1/audiofragments/104/103469-](https://download.omroep.nl/portal/radiomanager/rm3-radio1/audiofragments/104/103469-Schelpkalk%20moet%20mezen%20helpen%20overleven.mp3)

[Schelpkalk moet mezen helpen overleven.mp3](https://download.omroep.nl/portal/radiomanager/rm3-radio1/audiofragments/104/103469-Schelpkalk%20moet%20mezen%20helpen%20overleven.mp3)

Advies 'stikstofcommissie' uitgelekt

En niet te vergeten uiteraard dat het AD/ED naar buiten kwam met het uitgelekte advies van de Adviescommissie stikstofproblematiek:

<https://www.ed.nl/politiek/maximumsnelheid-omlaag-vanwege-stikstofcrisis~a2ba53b9/>

Hierin valt te lezen dat de commissie voor de korte termijn denkt aan het verminderen van de maximumsnelheid, plus aan het beginnen met het fors verminderen van de veestapel!

A.s. woensdag wordt het advies officieel uitgebracht. We zijn benieuwd.

En als het bovenstaande correct is, dan moeten we uiteraard nog afwachten of het Kabinet dit advies ook opvolgt. (Maar dat kan haast niet anders, want welke alternatieven zijn er?)

13 vragen over stikstof

Ook heel goed in het AD/ED is het artikel '13 vragen over stikstof':

<https://www.ed.nl/binnenland/waarom-liggen-bouwprojecten-stil-en-13-andere-vragen-over-stikstof~ad4491d5/>

Alleen één opmerking daarbij:

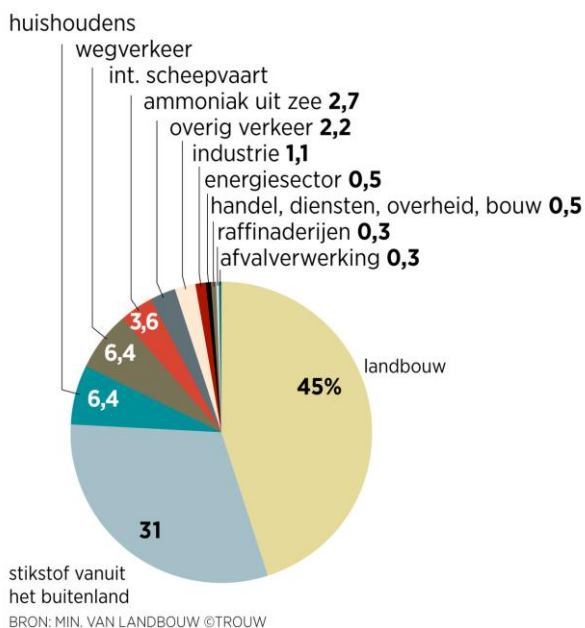
In het artikel is deze figuur te vinden over de herkomst van stikstof:

Die figuur gaat over de uitstoot van stikstof.

Wat echter zeker zo belangrijk is, is hoeveel van die uitgestoten stikstof er uiteindelijk neerslaat in de natuur. In een van onze eerdere nieuwsberichten lieten we daarvoor een tabel van het RIVM zien. Inmiddels vonden we ook een tabel die wat verder uitgesplitst is:

Herkomst van stikstof, 2016

Uit deze laatste figuur valt heel goed op te maken dat de landbouw (met name de koeien, varkens en kippen) verreweg het grootste aandeel levert (en in o.a. de Peelregio zal het aandeel landbouw waarschijnlijk nog groter zijn dan landelijk gemiddeld). Het is dus ook logisch om daar vooral de maatregelen op toe te spitsen.

Tegelijkertijd schrijven we daar dan ook weer bij dat het noodzakelijk zal zijn om voor een integrale oplossing te kiezen, omdat niet alleen stikstof een probleem vormt, maar ook CO₂, fosfaat, gif, etc.. Zie daarvoor onze nieuwsbrief van 2-9, waarin wij verslag deden van de brief van MOB, samen met Leefmilieu en WBdP.